

بررسی ارزش های بنا در تبیین پایداری (نمونه موردی تیمچه غفارپور)

میترا بهجتی اردکانی، مژگان پاک چشم

1. میترا بهجتی اردکانی، کارشناسی ارشد معماری گرایش معماری-معماری (mitrabehjaty@gmail.com)

2. مژگان پاک چشم، کارشناسی ارشد معماری گرایش معماری-معماری (mozghan.pakcheshm@gmail.com)

چکیده

تیمچه ها معماری غنی و باارزشی است چه به جهت شکل پلان، جزییات معماری، تزیینات معماری و چه از جهت کاربری ولی متأسفانه امروزه به دلیل متروکه ماندن و کم رنگ شدن فعالیت و عدم جریان زندگی تجاری به عنوان عامل اصلی منجر به کم توجهی به این بناها شده است. در صورتی که در تیمچه های سنتی ایران کیفیت هایی وجود داشت که جوابگویی به زندگی تجاری مردم بوده است. در این پژوهش بعد از شناخت مناسب بنا از نظر تاریخی، معماری ارزش هایی که باعث سازماندهی و کاربری های موجود در جهت برقراری ارتباط بین بنا، بازار و مردم می شود استخراج می گردد. روش تحقیق در این پژوهش به جمع آوری اطلاعات کتابخانه ای و میدانی بوده است. از نظر نگارنده با شناخت ارزش های بنا می توان به پایداری تیمچه در عصر حاضر پرداخت. در مسیر شناخت تیمچه ها تاکنون گام هایی برداشته شده و گام های بسیاری باقی مانده که می بایست مسیرهای تازه تری را کشف کرد. ارزش های بدست آمده از نتایج این پژوهش شامل ارزش های عملکردی، توجه به زیبایی شناسی، تاریخی و کالبدی می باشد.

کلیدواژه: تیمچه، بازار سنتی، ارزش های معماری، پایداری

1- مقدمه:

یکی از فضاهای عمومی در شهرهای تاریخی ایران و شهرهای مسلمانان که یکی از وجوه مطلوب تعاملات اجتماعی در آن ها رخ می دهد بازار است که مفصل ارتباطی بناهای عمومی با فضای شهری است. تیمچه از فضای بازار است و این فضا مختص بازارهای ایرانی است البته تمام بازارها داری تیمچه نیستند در اغلب بازارهای بزرگ کشور دیده می شود. معماری خاص تیمچه آن رابه یک بازار مستقل در درون بازار اصلی تبدیل کرده است این عرصه در کنار فعالیت های تجاری و زندگی روزمره مردم نقش به سزایی در فعال بودن فضای شهری دارد. طی تحولات اخیر در اقتصاد شهری به فراخور تحولات در اقتصاد ملی و جهانی بازارهای سنتی به عنوان عنصری از سازمان فضایی شهر تحت تاثیر تغییرات عمده قرار گرفته اند. لیکن آن چه نمود پیدا کرده است شرایطی نه چندان مطلوب به لحاظ کالبدی و کارکردی در این بخش از شهر بود که گاهی به متروک کامل این تیمچه ها انجامید. در این بررسی در مرحله اول معرفی تیمچه و سپس در مرحله دوم به شناخت تیمچه غفارپور پرداخته شده تا در راستای آن با بررسی ارزش های آن زمینه پایداری بنا فراهم گردد.

2-تعریف تیمچه: